

หิยัตตนิวิภัตติ

บอกอดีตกาล ตั้งแต่เวลานี้ แปลว่า .....แล้ว,
ถ้ามี อ อยู่หน้า แปลว่า ได้.....แล้ว
เช่น ขโณ โว มา อุปัจจคา.
อ.ขณะ อย่าได้เข้าไปล่วงแล้ว ซึ่งท่าน ท.
เอว อวจ
อ.ข้า ได้กล่าวแล้ว อย่างนี้.

บุรุษ	ปรสสพท์		อตตโนปท์	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ประถมบุรุษ	อา	อุ	ตุถ	ตุถุ
มัธยมบุรุษ	โ	ตุถ	เส	วุหิ
อุตตมบุรุษ	อ	มท	อ	มทเส

- ลง อ อากม หน้าธาตุที่ประกอบด้วยหิยัตตนิวิภัตติ เช่น อททสา
- ไม่ลง อ อากม เช่น ปจา อปจา
- รัสสะ อา ของ อาวิภัตติ เป็น อ เช่น อททส, อโวจ,
- แปลง โ ของ โ วิภัตติเป็น อ เช่น อภว

ตัวอย่างธาตุที่ประกอบด้วยหิยัตตนิวิภัตติ

ภู ธาตุ เป็นไปในความมี, ความเป็น (อ+ภู+=ภว+อ+อา) สำเร็จรูปเป็น
อภูวา ได้มีแล้ว, ได้เป็นแล้ว

ปจ เป็นไปในความหุง, ความความตัม (อ+ปจ+อ+อา) สำเร็จรูปเป็น อปจา
ได้หุงแล้ว, ได้ตัมแล้ว

คม เป็นไปในความไป, ความถึง (อ+คม+อ+อา) สำเร็จรูปเป็น อคมา ได้
ไปแล้ว, ได้ถึงแล้ว

วจ เป็นไปในความกล่าว (อ+วจ=โวจ+อ+อา) สำเร็จรูปเป็น อโวจา ,อโวจ
ได้กล่าวแล้ว

๑. ทดสอบการแจกธาตุ (ภ)

บุรุษ	ปรสฺสप्तํ		อตฺตโนปทํ	
	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.
ป.	อภวา	อภวู	อภวตฺถ	อภวตฺถุ
ม.	อภโว, อภว	อภวตฺถ	อภวเส	อภวหุ
อุ.	อภวํ	อภวมฺห	อภวึ	อภวมฺหเส

๒. ทดสอบการแจกธาตุ (ปจ)

บุรุษ	ปรสฺสप्तํ		อตฺตโนปทํ	
	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.
ป.	อปจา,อปจ	อปจฺ	อปจตฺถ	อปจตฺถุ
ม.	อปโจ, อปจ	อปจตฺถ	อปจเส	อปจหุ
อุ.	อปจํ	อปจมฺห	อปจึ	อปจมฺหเส

ทดสอบแปลไทยเป็นมคธ

๑. อ.บุรุษ นั้น เป็นพระราชา ได้เป็นแล้วฯ
๒. อ.บุรุษ ท. เหล่านั้น เป็นพระราชา ได้เป็นแล้ว ฯ
๓. อ.ท่าน ได้หุงแล้ว ซึ่งข้าวสุก ในเรือน ของตน ฯ

ทดสอบการแปลมคธเป็นไทย

๑. ภิกขุ ภควนฺตํ เอตํ วจนํ อโวจ ฯ
๒. อหํ มํ เอตํ วจนํ อโวจํ ฯ
๓. ตุมฺहे มํ เอตํ วจนํ อโวจตุถ ฯ